

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده بهداشت

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته اپیدمیولوژی

عنوان:

بررسی توزیع مکانی بروسلوز در جمعیت انسانی و گاوی طی سالهای ۱۳۹۴-۱۳۹۰ و عوامل مرتبط با آن در جمعیت انسانی تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

توسط: مرتضی عباسی

استاد راهنمای اول: دکتر حمید شریفی

سال تحصیلی: ۱۳۹۵-۱۳۹۶

Kerman University of Medical Science
School of Public Health

In Partial Fulfillment Requirements for the Degree of
Master in Science

Title:

Spatial distribution of Brucellosis in human and cows population during 2011-2016 and related factors in human the population covered by Torbate _Heydarieh University of Medical Sciences.

By: Morteza Abbasi

Supervisor:

Dr.Hamid Sharifi

Year: 2016-2017

چکیده

مقدمه و هدف:

بیماری تب مالت یکی از مهمترین و شایعترین بیماریهای مشترک انسان و دام درجهان وکشورمان است. بار اقتصادی ناشی از بیماری در انسان و حیوانات بسیار قابل توجه می باشد. اگر چه تماس با دام و فراورده های آلوده به عنوان اصلی ترین ریسک فاکتورهای ابتلا به بروسلوز مطرح می باشند، با این وجود فرهنگ دامپروری، نوع دامداری، شرایط اقلیمی و رفتار غذایی مردم هر منطقه در نحوه استفاده از فراورده های دامی جزء عواملی هستند که الگوی بروز بیماری را در مناطق مختلف تحت تاثیر قرار می دهند. با توجه به موارد بالای ابتلاء به بیماری تب مالت در استان خراسان رضوی بخصوص در جمعیت تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه این مطالعه انجام شد.

روش کار:

در این پژوهش مطالعه تحلیل اطلاعات ثانویه درباره سالهای ۱۳۹۴-۱۳۹۰ به بررسی موارد بیماری تب مالت انسانی و گاوی ثبت شده بصورت سرشماری صورت گرفت. اطلاعات حوزه انسانی این مطالعه از بیماران ثبت شده در پورتال مرکز مدیریت بیماریهای واگیر که بوسیله پرسشنامه طراحی شده وزارت بهداشت جمع آوری شده بود، استخراج گردید. در خصوص اطلاعات حوزه گاوی که شامل جمعیت گاوی برحسب شهرستان (بخشهای تحت پوشش هر شهرستان)، پوشش واکسیناسیون گاوی و موارد بروسلوز گاوی بود، اطلاعات موجود از مدیریت دامپزشکی کل خراسان رضوی اخذ شد. سپس اطلاعات جمع آوری شده از دو حوزه انسانی و گاوی وارد نرم افزار GIS شد و نسبت به تهیه نقشه های توزیع مکانی موارد تب مالت انسانی و تراکم جمعیت گاوی اقدام گردید.

مطالعه case control نیز جهت تعیین ریسک فاکتورهای بیماری تب مالت در سال ۱۳۹۴ انجام شد. این تحقیق یک مطالعه موردشاهدی همسان شده براساس سن و جنس بود که در شهرهای تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی تربت-حیدریه در بازه زمانی بین مردادماه سال ۱۳۹۴ تا اسفندماه سال ۱۳۹۴ انجام شد. بر این اساس اطلاعات ۱۸۰ نفر بیمار به عنوان گروه مورد و ۳۶۰ نفر به عنوان گروه کنترل توسط پرسشنامه ای که روایی و پایایی آن قبلاً سنجیده شده بود جمع آوری گردید. برای تجزیه و تحلیل عوامل اثرگذار بر بیماری از رگرسیون لجستیک شرطی استفاده شد.

یافته ها:

کل بیماران تب مالت انسانی در طی سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ در جمعیت تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه برابر ۱۳۱۰ مورد بودند. مردان میانسال و جوانان بیشترین مبتلایان به بیماری را تشکیل می دادند. بیماری در بین مشاغل وابسته به دام و در فصول تابستان و بهار بترتیب با (۳۷٪) و (۳۶٪) بیشترین فراوانی را دارا بود و بیشترین ماده مصرفی در بین مبتلایان خوردن مواد لبنی غیر پاستوریزه بخصوص شیر، پنیر و گرماسه بود. در مدل توزیع مکانی ارتباط معنی داری بین تراکم گاو و ابتلاء به بیماری تب مالت به تفکیک سالهای مطالعه مشاهده نشد.

در مطالعه مورد شاهدی نتایج حاصل از آنالیز رگرسیون لجستیک شرطی نشان داد مصرف شیر غیر پاستوریزه، پنیر غیر پاستوریزه، آغوز و شغل دامدار کشاورز در طی یکسال گذشته جزء متغیرهایی بودند که شانس ابتلاء به بیماری تب مالت در حضور آنها به شدت افزایش می یابد. برعکس آنها متغیرهای واکسیناسیون دام، مصرف کره دامی در طی یکسال گذشته و سطح تحصیلات بالا جزء فاکتورهای محافظتی بودند که شانس ابتلاء به بیماری تب مالت را کاهش می دادند.

بحث و نتیجه گیری:

با توجه به شناسایی ریسک فاکتورهای بیماری بروسلوز و قابل تغییر و تعدیل بودن اکثر این علل، برنامه ریزی، کنترل و مداخلات پیشگیرانه در خصوص بیماری بروسلوز جزء عناصر کلیدی است. علاوه بر این نظر به معنی دار شدن سطح تحصیلات پایین مبتلایان، انجام آموزشهای آبخاری در خصوص بیماری به تمامی مدیران، کارکنان بهداشتی و شبکه های دامپزشکی و هماهنگی بین بخشی در این خصوص و استفاده از شیوه های مختلف آموزشی در جوامع روستایی و همراهی این آموزشها با برنامه های مراقبتی و نظارتی و اجرای برنامه های منظم واکسیناسیون دامی تاثیر بسزایی در کاهش موارد ابتلاء بروسلوز دامی و انسانی خواهد داشت، همچنین ارتقاء آگاهی عموم مردم درمورد استفاده نکردن از شیر، پنیر و سایر محصولات لبنی غیر پاستوریزه و خام و جلوگیری از ترکیب شیرهای خام مربوط به گوسفندان متعدد بصورت همزمان باید یکی از ارکان اصلی آموزشهای مربوط به بیماری تب مالت انسانی بخصوص در مشاغل وابسته به دام باشد.

واژگان کلیدی :

خراسان رضوی، بروسلوز، تربت حیدریه، ریسک فاکتور، مورد-شاهدی

Abstract

Introduction and goal (Background):

Brucellosis is one of the most important and prevalent zoonotic disease in all over the world and our country. Economic loss cause by such disease among human kind and livestock is significant. Although contact with livestock and affected dairy products are one of the main risk factors for brucellosis, however some other factors included animal husbandry culture and method, climate and food habits of each region in using livestock products can affect disease patterns of any region. This study was conducted due to the high incidence of brucellosis in Khorasan-e Razavi province in particular in the population covered by Torbat-e Heydarieh University of medical science.

Methods:

In this research study was conducted census based evaluating the cattle and human brucellosis cases which were registered in the period of 2011-2016. In this study, the human field data extracted from the patients registered on the Infection Disease Management Center portal which they were collected by the health ministry questionnaire. About the cattle field included the cattle population in city (sections covered by each city), cattle vaccination coverage and cattle brucellosis cases, the data were collected from veterinary administration in Khorasan-e Razavi. Afterward the both human and cattle field data were inserted into GIS software and local distribution maps of human brucellosis cases and population density of cattle had been provided. In order to determine the risk factors of brucellosis, a case control study was conducted in 2015.

This research was a case control study based on sex and age conducted in cities covered by Torbat-e Heydarieh University of medical science in period between August 2015 to March 2016. Data were collected from 180 patients as the case group and 360 people as control group by a questionnaire which its validity and reliability was evaluated before. Then logistic regression was used to analyze affected factors on disease.

Findings (Result):

The total cases of brucellosis patients in Torbat-Heydarieh University of medical science population were 1310 in during 2011-2014 years. Middle-aged men and young people were the most affected. The disease was the most frequent among the livestock related businesses in the summer with 479 (37%) and spring with 479 (36%) and the most consumption of unpasteurized milk and dairy products. Significant correlation between cattle density and infection with brucellosis were not observed by the years of study.

In case control study, findings of logistic regression analysis shown that using unpasteurized milk and cheese, and animal husbandry were the variables which increased the chance of developing the disease through the past year. Otherwise livestock vaccination, using livestock cream through the past year, high education level were the protecting risk factors which reduce the chance of developing brucellosis.

Conclusion:

Due to exploring the risk factors of brucellosis and their ability to change and adjust, it is essential to plan, control and preventative interventions about such disease. Considering that low education level had a significant correlation with infection, training each manager, health workers, veterinary network and inter-section coordination in this regard, using different educational methods in rural communities and accompanying these trainings with care and monitoring programs besides running regular vaccination program will have a significant impact on reducing the incidence of brucellosis. Also promoting public awareness level in not using milk, cheese and other dairy products which are not pasteurized and avoiding combining raw milk from multiple lambs at the same times must be one of the main pillars of educations related to brucellosis especially in livestock jobs.

Key words: Khorasan Razavi, Brucellosis, Torbat-Heydarieh, Risk factor, Case Control